

Virsraksts: Jēdziena *amatpersona* izpratne Administratīvā procesa likumā un likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”

Tēze: Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” mērķa sasniegšanas nolūkā ar jēdzienu „amatpersona” ir saprotamas personas, kuras veic darbu valsts sektorā, neatkarīgi no valsts varas atzara, kuram piederīgs konkrētais amats, kā arī neatkarīgi no tā, vai starp iestādi un personu pastāv darba tiesiskās attiecības vai dienesta attiecības.

Tēze: Administratīvā procesa likumā ietvertais amatpersonas jēdziena tvērums ir šaurāks nekā likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” paredzētais. Tādējādi apstākļi, ka persona varētu būt amatpersona likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē, nepadara viņu par amatpersonu Administratīvā procesa likuma izpratnē un nav noteicošais, vērtējot starp personu un viņas darba devēju pastāvošo tiesisko attiecību juridisko dabu.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
2010.gada 30.decembra
LĒMUMS
Lieta Nr. A7032710/8
SKA-1078/2010**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore V.Krūmiņa
senators J.Neimanis
senatore D.Mita

rakstveida procesā izskatīja *G.L.* blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 11.novembra lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2010.gada 5.augusta lēmums par atteikumu pieņemt pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 29.jūlijā pieteicējs *G.L.* iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu, kurā lūdza:

- 1) atzīt par prettiesisku darba devēja SIA „Auteko & TUV Latvija” faktisko rīcību, atstādinot pieteicēju no darba pienākumu pildīšanas, un atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu Ls 1000 apmērā;
- 2) atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu SIA „Auteko & TUV Latvija” darba līguma uzteikumu un atlīdzināt ar to nodarīto morālo kaitējumu Ls 2000 apmērā;
- 3) atjaunot pieteicēju iepriekšējā darbā transportlīdzekļu tehniskās kontroles inspektora amatā un piedzīt par labu pieteicējam no SIA „Auteko & TUV Latvija” vidējo darba samaksu par visu laika posmu kopš 2010.gada 7.jūnija;
- 4) atlīdzināt pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu Ls 300 apmērā, kas nodarīts ar darba devēja faktisko rīcību, nesniedzot atbildes uz trīs pieteicēja iesniegumiem;

- 5) atlīdzināt pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu Ls 1000 apmērā, kas nodarīts ar darba devēja faktisko rīcību, neveicot dienesta izmeklēšanu;
- 6) atlīdzināt pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu Ls 500 apmērā, kas nodarīts ar darba devēja faktisko rīcību, pārkāpjot viņa kā arodbiedrības biedra tiesības;
- 7) atlīdzināt izdevumus, kas radušies sakarā ar pilnvaras noformēšanu un pilnvarotā pārstāvja sniegto juridisko palīdzību.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2010.gada 5.augusta lēmumu pieteikumu atteikts pieņemt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu.

Tiesneša lēmumā konstatēts, ka starp pieteicēju un SIA „Auteko & TUV Latvija” tika noslēgts darba līgums un pieteicējam tika noteikta darba samaksa, tādējādi starp pieteicēju un SIA „Auteko & TUV Latvija” pastāvēja darba tiesiskās attiecības. Tā kā pieteicējam nav piešķirts ierēdņa statuss un viņš ir uzskatāms par darbinieku Darba likuma 3.panta izpratnē, tad darba līguma uzteikums nav administratīvais akts. Līdz ar to pieteikums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā.

[3] Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 11.novembra lēmumu atstāja negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu, pievienojoties tajā paustajai motivācijai.

Papildus Administratīvā apgabaltiesa norādīja, ka apstāklim, ka pieteicējs iesniedzis valsts amatpersonas deklarācijas, nav izšķirošas nozīmes, lemjot par pieteikuma pieļaujamību.

[4] Pieteicējs par Administratīvās apgabaltiesas lēmumu iesniedza blakus sūdzību, kurā norādīts tālāk minētais.

[4.1] Pamatojoties uz likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4.panta otro daļu, pieteicējs ir valsts amatpersona un atbilstoši šā likuma prasībām pastāvīgi iesniedz valsts amatpersonas deklarācijas. Līdz ar to pieteicējs ir uzskatāms par amatpersonu Administratīvā procesa likuma izpratnē. Savukārt SIA „Auteko & TUV Latvija” ir valsts institūcija likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 1.panta 8.punkta izpratnē. Tādēļ konkrētā tiesiskā situācija ir izvērtējama administratīvā procesa kārtībā.

[4.2] Administratīvā apgabaltiesa neizvērtēja pieteikumā norādītos patstāvīgos prasījuma priekšmetus, tas ir, iestādes faktisko rīcību saistībā ar pieteicēja atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas, dienesta izmeklēšanas neveikšanu un atbilžu nesniegšanu uz pieteicēja iesniegumiem.

[4.3] Valsts iestādēm un amatpersonām ir pienākums sniegt rakstveida atbildes uz privātpersonas iesniegumiem neatkarīgi no iestādes noslēgtā darba līguma ar privātpersonu, kā arī ievērot normatīvo aktu prasības, atstādinot personu no amata pienākumu pildīšanas.

Motīvu daļa

[5] Lietā izšķirams, vai darba devēja darba uzteikuma un ar to saistīto darbību (atstādināšana no amata pienākumu pildīšanas, personas kā arodbiedrības biedra tiesību neievērošana, atbilžu nesniegšana un dienesta izmeklēšanas neveikšana) tiesiskums ir pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā.

Tā kā minētās darbības veiktas privāttiesību jomā darba tiesisko attiecību ietvaros, Senāts Administratīvās apgabaltiesas lēmumā ietverto motivāciju atzīst par pamatotu un tai pievienojas.

[6] Nav pamatots pieteicēja arguments, ka strīds starp viņu un darba devēju ir izskatāms administratīvā procesa kārtībā, jo saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts

amatpersonu darbībā” 4.panta otro daļu pieteicējs ir atzīstams par valsts amatpersonu, un saskaņā ar minētā likuma 1.panta 8.punktu SIA „Auteko & TUV Latvija” ir publisko tiesību subjekts.

[7] Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” mērķis ir nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonu darbību, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai (likuma 2.pants). Likuma mērķa sasniegšanas nolūkā ar jēdzienu *amatpersona* ir saprotamas personas, kuras veic darbu valsts sektorā, neatkarīgi no valsts varas atzara, kuram piederīgs konkrētais amats, kā arī neatkarīgi no tā, vai starp iestādi un personu pastāv darba tiesiskās attiecības vai dienesta attiecības.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešo daļu administratīvais akts ir arī lēmums par amatpersonas tiesiskā statusa nodibināšanu, maiņu, izbeigšanu un šīs personas disciplināro sodīšanu, kā arī cits lēmums, ja tas būtiski ierobežo amatpersonas vai iestādei īpaši pakļautas personas cilvēktiesības; amatpersona šīs daļas izpratnē nav iestādes darbinieks, ar kuru atbilstoši normatīvajiem aktiem dibināmas darba tiesiskās attiecības.

Tādējādi Administratīvā procesa likumā ietvertais *amatpersonas* jēdziena tvērums ir šaurāks nekā likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” paredzētais. Līdz ar to apstāklis, ka pieteicējs varētu būt amatpersona likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē, nepadara viņu par amatpersonu Administratīvā procesa likuma izpratnē un nav arī noteicošais, vērtējot starp pieteicēju un viņa darba devēju pastāvošo tiesisko attiecību juridisko dabu.

[9] Starp pieteicēju un SIA „Auteko & TUV Latvija” bija noslēgts darba līgums, proti, starp minētajām personām pastāvēja darba tiesiskās attiecības. Līdz ar to nav nozīmes ne tam, vai pieteicējs ir amatpersona, ne arī tam, vai SIA „Auteko & TUV Latvija” ir valsts institūcija likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē.

[10] Blakus sūdzībā pieteicējs norāda, ka Administratīvā apgabaltiesa neizvērtēja pieteikumā norādītos patstāvīgos prasījuma priekšmetus, tas ir, iestādes faktisko rīcību saistībā ar pieteicēja atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas, faktisko rīcību, neveicot dienesta izmeklēšanu un nesniedzot rakstveida atbildes uz pieteicēja iesniegumiem.

Senāts secina, ka minētie prasījumi pēc būtības ir saistīti ar darba tiesiskajām attiecībām starp pieteicēju un SIA „Auteko & TUV Latvija”. Administratīvā apgabaltiesa lēmumā norādījusi, ka rīcība, kas saistīta ar darba tiesiskajām attiecībām, nav faktiskā rīcība. Tas, ka apgabaltiesa lēmumā nav uzsvērusi, ka katrs no minētajiem prasījumiem atsevišķi nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā, nenozīmē, ka tiesa šos prasījumus nav vērtējusi. Līdz ar to minētais pieteicēja arguments nav pamatots.

[11] Šajā gadījumā nav nozīmes arī pieteicēja argumentam, ka iestādei ir jāsniedz atbildes uz iesniegumiem neatkarīgi no tā, vai starp personu un iestādi pastāv darba tiesiskās attiecības.

Iesniegumu likuma 10.pantā minētā administratīvo tiesu kontrolei pakļautā iestādes rīcība ir aplūkojama kopsakarā ar personas iesnieguma mērķi. Proti, personas iesnieguma mērķim jābūt vērstam uz līdzdalību valsts pārvaldē (piemēram, persona iesniegumu iestādei iesniegusi, lai piedalītos valsts pārvaldē, vai persona vēlas saņemt informāciju par valsts pārvaldes jautājumu) (*sk. Senāta 2010.gada 9.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-219/2010 6.punktu*). Tā kā šajā gadījumā pieteicējs vērsies SIA „Auteko & TUV Latvija” ar iesniegumiem saistībā ar darba tiesiskajām attiecībām (to pārtraukšanu), tad secināms, ka

pieteicēja iesniegumu mērķis bija vērsts uz privāttiesisko attiecību risināšanu, nevis uz līdzdalību valsts pārvaldē. Turklāt konkrēto tiesisko attiecību kontekstā SIA „Auteko & TUV Latvija” attiecībā pret pieteicēju nav uzskatāma par iestādi Administratīvā procesa likuma izpratnē. Līdz ar to šajā gadījumā SIA „Auteko & TUV Latvija” rīcība, nesniedzot atbildi uz pieteicēja iesniegumiem, nav vērtējama kā iestādes faktiskā rīcība, jo tā veikta privāttiesību jomā.

[12] Ievērojot minēto, Administratīvās apgabaltiesas lēmums atstājams negrozīts, bet pieteicēja blakus sūdzība noraidāma. Strīdi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, ir risināmi civilprocesa kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 11.novembra lēmumu, bet *G.L.* blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore

(paraksts)

V.Krūmiņa

Senators

(paraksts)

J.Neimanis

Senatore

(paraksts)

D.Mita